

OFFENTLIGE FINANSER

2021:1 • 8. januar 2021

Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service 3. kv. 2020

Resumé: Den offentlige finansielle nettoformue udgjorde 142,8 mia. kr. ved slutningen af tredje kvartal 2020. Det er en stigning på 21,9 mia. kr. i forhold til andet kvartal 2020. Stigningen i den finansielle nettoformue skyldes primært kursstigninger på statens børsnoterede selskab Ørsted A/S på 23,5 mia. kr.

Danmarks Statistik opgør og indberetter også kvartalstal for ØMU-gælden til EU-kommissionen. I tredje kvartal 2020 voksede den offentlige ØMU-gæld med 18,7 mia. kr. til 972,9 mia. kr. Dermed voksede ØMU-gælden som andel af BNP fra 41,8 pct. til 42,6 pct. ØMU-gælden må maksimalt udgøre 60 % af BNP ifølge ØMU-kriterierne.

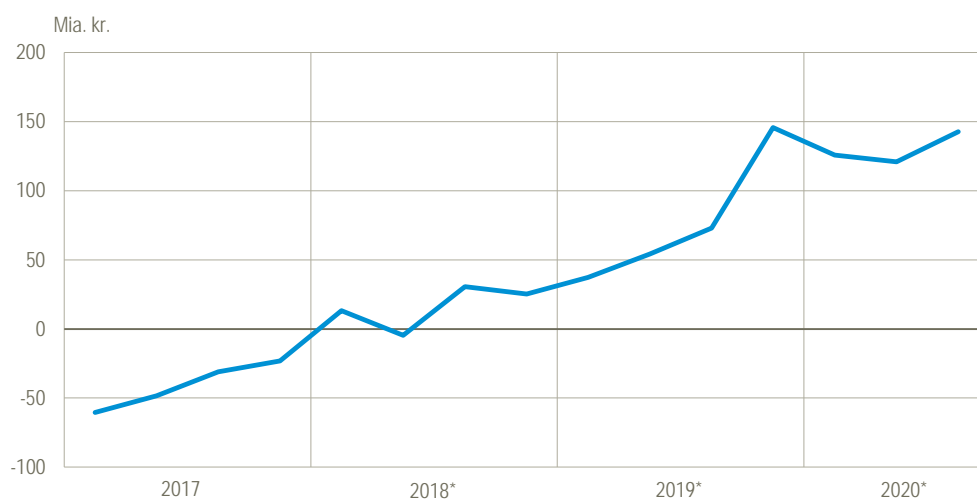
Kort om statistikken: Opgørelsen af finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service er en integreret del af det samlede nationalregnskab. Det er muligt at følge sammenhængen kvartal for kvartal mellem det offentlige over- eller underskud og udviklingen i nettoformuen/nettogælden opgjort til markedsværdi.

Stigning i den offentlige finansielle nettoformue

Den offentlige finansielle nettoformue steg i 3. kv. 2020

Den offentlige finansielle nettoformue steg med 21,9 mia. kr. i tredje kvartal 2020 til 142,8 mia. kr. ved udgangen af kvartalet. Stigningen i nettoformuen kan hovedsageligt tilskrives kursstigninger på statens børsnoterede selskab Ørsted A/S på 23,5 mia. kr., hvorimod det offentlige underskud formindskede nettoformuen med 5,2 mia. kr. I starten af året udgjorde den offentlige finansielle nettoformue 145,8 mia. kr., og dermed er den finansielle nettoformue stadig forholdsvis upåvirket af COVID-19-krisen med et fald på kun 3,0 mia. kr. i løbet af 2020.

Figur 1. Den offentlige finansielle nettoformue

* Foreløbige tal.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22

Figur 2. Den offentlige saldo (fordringserhvervelsen, netto)

* Foreløbige tal.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22*Finansielle transaktioner*

I tredje kvartal 2020 steg beholdningen af finansielle aktiver med 12,1 mia. kr., mens beholdningen af passiver steg med 17,2 mia. kr., som følge af det offentlige finansielle transaktioner. De samlede finansielle transaktioner afspejler underskuddet på den offentlige saldo på 5,2 mia. kr.

Beholdningen af finansielle aktiver steg ...

Det offentlige beholdning af finansielle aktiver voksede med 43,7 mia. kr. i tredje kvartal 2020. Finansielle transaktioner forøgede beholdningen af finansielle aktiver med 12,1 mia. kr. mens positive omvurderinger forøgede værdien af de finansielle aktiver med 27,9 mia. kr. Omvurderingerne kan primært tilskrives store kursstigninger på statens børsnoterede selskab Ørsted A/S for 23,5 mia. kr. I alt steg beholdningen af finansielle aktiver fra 1.373,6 mia. kr. ved udgangen af andet kvartal 2020 til 1.417,3 mia. kr. ved udgangen af tredje kvartal 2020.

... og ligeledes steg beholdningen af passiver

Det offentlige beholdning af passiver voksede med 21,9 mia. kr. i tredje kvartal 2019. Finansielle transaktioner forøgede beholdningen af passiver med 17,2 mia. kr., mens positive omvurderinger forøgede værdien af passiverne med 4,6 mia. kr. Beholdningen af passiver steg således fra 1.252,7 mia. kr. ved udgangen af andet kvartal 2020 til 1.274,5 mia. kr. ved udgangen af tredje kvartal 2020.

Nettoformuen

Nettoformuen/nettogælden, som er den nationalregnskabsmæssige finansielle formue/gæld, er opgjort til markedsværdi. Nettoformuen/nettogælden viser den aktuelle forpligtigelse, hvis alle finansielle aktiver indløses, og passiverne nedbringes med de hermed frigjorte midler på et givent tidspunkt.

Til mange økonomiske analyser vil nettoformuen/nettogælden være det mest velegnede formuebegreb/gældsbebegreb, da det viser den aktuelle værdi af de kommende generationers formue/gældsbyrde i forbindelse med de offentlige finanser.

Forhold omkring fortolkningen af nettoformuen

Forskellige nationalregnskabskonventioner gør sig gældende for sektoren offentlig forvaltning og service, hvilket har betydning for den økonomiske fortolkning af nettoformuen.

Offentlig forvaltning og services fremtidige pensionsforpligtelser over for tjenestemænd er i henhold til nationalregnskabsprincipperne ikke inkluderet i de finansielle regnskaber, da der er tale om ikke-fondsbaserede ydelser. Beløbsmæssigt er der tale om betydelige størrelser, og til visse analytiske formål kan det således være hensigtsmæssigt at indregne et skøn over disse forpligtelser.

I opgørelsen af finansielle regnskaber medregnes omvendt ikke værdien af fremtidige skattebetalinger til offentlig forvaltning og service, herunder udskudt skat af pensionsopsparing.

I mange analyser af offentlige finanser indregnes aktiver og passiver kun, hvis der foreligger et lovmæssigt krav på ydelserne. Sådanne lovmæssige krav foreligger ikke i forbindelse med tjenestemandspensioner og udskudt skat af pensionsopsparing, som således ikke er inkluderet i denne opgørelse.

Værdien af det offentliges reale aktiver indgår heller ikke i denne opgørelse.

Oversigtstabel 1. Finansielle aktiver og passiver samt nettoformue for offentlig forvaltning og service

	2018*			2019*			2020*			
	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.
	mia. kr.									
Balance:										
Aktiver	1 032,7	1 068,2	1 089,5	1 085,1	1 151,6	1 182,9	1 263,5	1 243,9	1 373,6	1 417,3
Passiver	1 037,3	1 037,6	1 064,2	1 047,9	1 097,5	1 109,9	1 117,7	1 118,2	1 252,7	1 274,5
Nettoformue (aktiver-passiver)	-4,6	30,6	25,3	37,3	54,1	73,0	145,8	125,7	120,9	142,8
	mia. kr.									
Strømme:										
Ændring i nettoformue	-17,9	35,2	-5,3	12,0	16,9	18,9	72,8	-20,1	-4,8	21,9
Heraf overskud	5,3	6,4	-1,1	24,6	31,0	15,8	16,8	-6,2	-19,9	-5,2
Heraf kursændringer mv. ¹	-23,2	28,8	-4,2	-12,6	-14,2	3,0	56,0	-13,9	15,1	27,1

* Foreløbige tal.

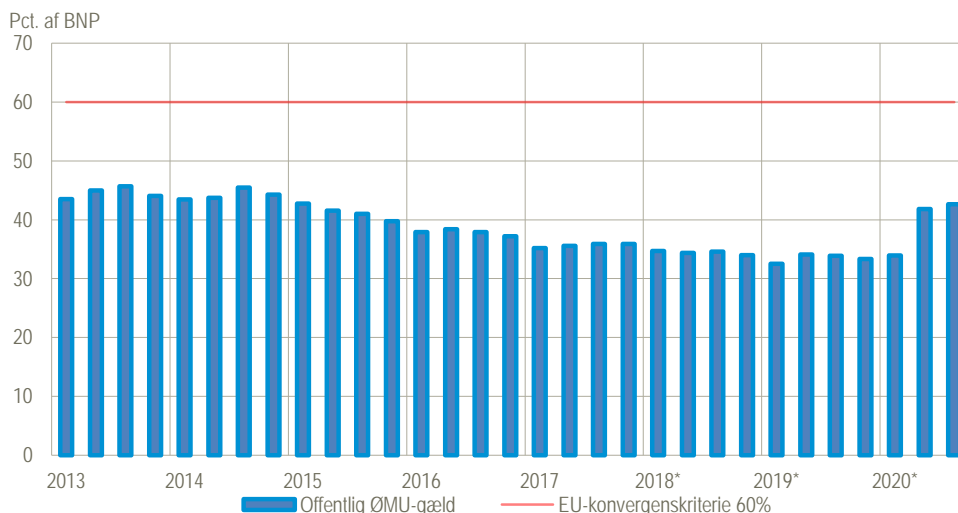
¹ Posten indeholder også periodiseringsafstemninger og andre ændringer som ikke skyldes kursændringer.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22

I EU-sammenhæng benyttes ØMU-gæld som gældsbegreb

I EU-sammenhæng benyttes den offentlige ØMU-gæld, som er opgjort i nominal værdi. Nominal værdi angiver forpligtelserne, såfremt gælden holdes til udløb. ØMU-gælden er et bruttogældsbebegreb, der ikke medtager samtlige passiver og kun i begrænset omfang tager højde for aktivsiden i staten, kommuner og regioner samt sociale kasser og fonde. Alene sektorernes beholdninger af fordringer på sig selv eller andre offentlige delsektorer kan modregnes. Fx kan Den Sociale Pensionsfonds (DSP's) beholdning af statsobligationer modregnes i gælden, hvorimod DSP's beholdning af fx realkreditobligationer ikke kan modregnes. Endvidere indgår handelskreditter og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender samt finansielle derivater ikke i ØMU-gælden, se oversigtstabel 2.

Figur 3. Den offentlige ØMU-gæld i pct. af BNP

* Foreløbige tal. ØMU-gæld sat i forhold til BNP som opgjort i statistikbanktabellen NAN1. Det foreløbige BNP-skøn for 2020 er hentet fra Økonomisk Redegørelse – december 2020.

Kilde: www.statistikbanken.dk/edp5

ØMU-gælden steg med 0,8 pct. af BNP i 3. kv. 2020

I tredje kvartal 2020 steg ØMU-gælden med 0,8 pct. af BNP til 42,6 pct. af BNP. Det svarer til en stigning på 18,7 mia. kr. således at ØMU-gælden ultimo tredje kvartal 2020 udgjorde 972,9 mia. kr. I forhold til tredje kvartal 2019 er ØMU-gælden vokset med 8,7 pct. af BNP, se nedenstående tabel.

Oversigtstabel 2.

Overgangstabel fra ØMU-gæld i nominel værdi til nettogæld i markedsværdi

	2018*			2019*				2020*		
	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.
	— mia. kr. —									
1 ØMU-gæld, nominel værdi konsolideret	774,6	779,0	766,2	759,5	796,8	791,6	778,1	775,3	954,2	972,9
2 Finansielle derivater	5,3	4,8	4,9	5,9	8,0	10,3	7,4	9,1	11,5	11,1
3 Handelskreditter mv. ¹	120,0	118,9	163,0	131,6	124,5	118,9	177,4	180,4	128,0	125,8
4 Korrektion for markedsværdi	137,4	134,9	130,1	150,8	168,2	189,1	154,8	153,4	159,0	164,7
5 Samlede passiver, markedsværdi (1+2+3+4)	1 037,3	1 037,6	1 064,2	1 047,9	1 097,5	1 109,9	1 117,7	1 118,2	1 252,7	1 274,5
6 Aktiver, markedsværdi	1 032,7	1 068,2	1 089,5	1 085,1	1 151,6	1 182,9	1 263,5	1 243,9	1 373,6	1 417,3
7 Nettogæld, markedsværdi (6+5)	-4,6	30,6	25,3	37,3	54,1	73,0	145,8	125,7	120,9	142,8
	— pct. af BNP —									
ØMU-gæld	34,4	34,6	34,0	32,5	34,1	33,9	33,3	34,0	41,8	42,6
Nettogæld	-0,2	1,4	1,1	1,6	2,3	3,1	6,2	5,5	5,3	6,3

* Foreløbige tal. ØMU-gæld og nettogæld er sat i forhold til BNP som opgjort i statistikbanktabellen NAN1. Det foreløbige BNP-skøn for 2020 er hentet fra Økonomisk Redegørelse – december 2020.

¹ Posten indeholder handelskreditter og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22

Overgang fra ØMU-gæld til finansiell nettogæld

Oversigtstabel 2 viser de korrektioner, der udgør overgangen fra opgørelsen af ØMU-gælden til opgørelsen af den finansielle nettogæld. ØMU-gælden er en konsolideret opgørelse (dvs. de offentlige delsektors beholdninger af fordringer på sig selv eller andre offentlige delsektorer modregnes) af udvalgte gældsposter i nominel værdi. Overgangen fra ØMU-gæld til nettogæld fås ved at tillægge passivposterne handelskreditter og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender til ØMU-gælden. Endvidere korrigeres de samlede passiver fra nominel værdi til markedsværdi. Efter modregning for finansielle aktiver i markedsværdi fås opgørelsen af den offentlige finansielle nettogæld i markedsværdi.

Indberetning af kvartalsdata for ØMU-gælden

Til brug for EU-kommissionens og Ecofin-Rådets overvågning af udviklingen i medlemslandenes budgetsituation og offentlige gæld, skal der udover to årlige indberetninger af offentlig saldo og ØMU-gæld (inden 1. april og 1. oktober) også indberettes kvartalsvise opgørelser af ØMU-gælden. Danmarks Statistik er ansvarlig for indberetning af de faktiske (historiske) tal for saldo og ØMU-gælden, mens Finansministeriet er ansvarlig for indberetning af prognoser (forventede tal). På baggrund af de finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service, er der opgjort kvartårlige tal for den offentlige ØMU-gæld siden første kvartal 2000 (se nærmere i www.statistikbanken.dk/10172).

Store udsving i kvartalsvise data

De kvartalsvise opgørelser giver mulighed for at følge den aktuelle udvikling i den offentlige økonomi. Kvartalstallene vil løbende blive revideret og er først endelige, når årets endelige tal for perioden foreligger. Det sker tre år efter referenceårets udløb. Der er væsentlig større usikkerhed knyttet til kvartalsopgørelserne end til årsopgørelserne for både de finansielle kvartalsregnskaber og den kvartårlige ØMU-gæld, bl.a. bliver dele af det anvendte kildemateriale først tilgængeligt noget efter årets udløb, og flere kategorier må afstemmes på baggrund af skøn. Dertil forekommer store omperiodiseringer mellem de forskellige kvartaler, som navnlig hænger sammen med, at kildematerialet ikke har karakter af afsluttede kvartalsregnskaber. Det betyder, at kategorien andre forfaldne ikke betalte mellemværender (F.8) i de finansielle kvartalsregnskaber kan være markant højere end på årsdata.

3. Baggrundsoplysninger

Første offentliggørelse af 3. kv. 2020

Dette er den første offentliggørelse af de finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service for tredje kvartal 2020. I den forbindelse er der foretaget mindre revisioner af alle kvartaler i 2020, som følge af Danmarks Statistiks normale revisionspraksis. Derudover er alle kvartaler i perioden 2017-2019 ekstraordinært blevet revideret med mindre justeringer til tallene som hovedsageligt skyldes at enkelte enheder har været indberettet forkert.

Mere information

www.statistikbanken.dk/10171.

Seneste offentliggørelse

Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service 2. kv. 2020 udkom 7. oktober 2020 i serien *Offentlige finanser 2020:14* (Statistiske Efterretninger).

Næste offentliggørelse

Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service 4. kv. 2020 udkommer 29. marts 2021 i serien *Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger).

Henvendelse

Stefan Koch Olsen (metode nettogæld), tlf. 39 17 34 62, sto@dst.dk
Magnus Jeppesen (metode ØMU-gæld), tlf. 39 17 34 11, mnj@dst.dk

4. Kilder og metoder

Læs mere i statistikdokumentationen

Læs mere om kilder og metoder i statistikdokumentationen *Finansielle konti for offentlig forvaltning og service* og *ØMU-gæld og ØMU-saldo i Danmark samt offentligt underskud og gæld i EU*.

Emneorienterede publikationer

Statistiske Efterretninger

Statistiske Efterretninger er en central publikationsserie for professionelle brugere.

Her udsendes detaljerede artikler med resultater fra statistikker som pdf.

Statistiske Efterretninger består af følgende emneserier:

- Arbejdsmarked
- Nationalregnskab og betalingsbalance
- Offentlige finanser

I emneserien *Arbejdsmarked* offentliggøres følgende artikler:

- Arbejdsløsheden, år
- Offentligt forsørgede under folkepensionsalderen, år.

I emneserien *Nationalregnskab og betalingsbalance* offentliggøres følgende artikler:

- Nationalregnskab, kvrt.
- Nationalregnskab, revideret, kvrt
- Regionale regnskaber, år.

I emneserien *Offentlige finanser* offentliggøres følgende artikler:

- Den offentlige sektors finanser, år
- Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service, kvrt.
- Kommunale budgetter for regnskabsåret, år
- Kommunale regnskaber, år
- Kvartalsvise offentlige finanser
- Personbeskatning. Resultater af slutligning, år
- Regionernes budgetter for regnskabsåret, år
- Regionernes regnskaber, år
- Regnskaber for offentlig forvaltning og service, halvårlig
- Selskabsbeskatningen i indkomståret, år

Statistiske Efterretninger kan hentes gratis på www.dst.dk/efterretninger.

Tværgående publikationer

Nyt fra Danmarks Statistik

Nyt fra Danmarks Statistik bringer i kort form den løbende information om nye tal fra vores statistikker sammen med opdateringer i Statistikbanken. Resultaterne publiceres som hovedregel i en større detaljeringsgrad i Statistikbanken. Publikationen udkommer ca. 490 gange om året.

Nyt fra Danmarks Statistik kan hentes gratis på www.dst.dk/nyt.

Statistisk Tiårsoversigt

Statistisk Tiårsoversigt bringer sammenlignelige årsopgørelser, der belyser relevante forhold i det danske samfund. Tallene vedrører den senest afsluttede tiårperiode og viser derfor både udvikling og strukturændringer. Tiårsoversigten er velegnet til undervisningsbrug og udkommer hvert år i august med et nyt tema, der behandles mere indgående i en artikel.

Statistikbanken

Danmarks Statistikbank *Danmarks Statistikbank*, www.statistikbanken.dk, er den store databank på internettet, som løbende udbygges til at indeholde hele Danmarks Statistiks offentligt tilgængelige statistik.

Brug af Statistikbanken er gratis, og alle kan downloade tal fra Statistikbanken til egen pc i bl.a. Excel eller i PC-AXIS-formatet. Via API, www.dst.dk/api, er der åbnet mulighed for adgang til alle statistikbankens tal i programmatisk form.

Du kan gratis abonnere på offentliggørelser af de enkelte tabeller og tabeludtræk, se på dst.dk/datashooting.

Statistikkerne er placeret inden for de samme emnegrupper, som i øvrigt anvendes i Danmarks Statistik. Statistikkerne kan desuden findes ved direkte søgning på tekst eller tabelreference.

Statistikbanken findes også i en fuldt dækkende engelsk version på www.statbank.dk/.

Statistikbanken findes også i en mobilversion: m.statbank.dk.

PC-AXIS PC-AXIS-programmet, der er velegnet til viderebehandling af statistiske data, er gratis. Det kan downloades fra Danmarks Statistiks hjemmeside, www.dst.dk/pc-axis.

Henvendelse: Formidlingscenter
Web og Statistikbank
Danmarks Statistik
Sejrøgade 11, 2100 København Ø
Tlf. 39 17 31 50, databanker@dst.dk

Danmarks Statistiks service- og kursusvirksomhed

Statistik tilpasset dit behov Det omfattende og unikke talmateriale, vi ligger inde med, giver os muligheden for at tilbyde en række løsninger mod betaling. Løsningerne adskiller sig typisk fra vores gratis, offentlige produktion ved at være mere detaljerede og indeholde andre kombinationer af data end dem vi offentliggør. Det kan fx være statistikker på tværs af statistikemner, statistik på et specifikt geografisk område eller detaljerede erhvervsoplysninger.

Danmarks Statistik kan desuden supplere kundernes egne data med oplysninger. Det kan fx være en kundedatabase man på aggregeret niveau ønsker oplysninger om fx indkomster, beskæftigelse eller uddannelsesbaggrund.

Få et tilbud Hvis du har behov for at få udført en opgave, kan du få et konkret tilbud, som bl.a. indeholder leveringstid og pris.

Hvad betales der for? Kunderne betaler alene for den tid, der går med at løse opgaven. De grundlæggende data, som allerede er indsamlet og bearbejdet, betales der ikke for.

Kurser Danmarks Statistik afholder også kurser, hvor vi giver brugere og kunder kendskab til vores ydelser og kundskaber i, hvordan man finder og bruger data. Danmarks Statistik tilrettelægger også gerne kurser tilpasset kundernes behov. Se kursus-kataloget på www.dst.dk/kurser.

Mere information Du kan finde mere information på www.dst.dk/tilsalg om vores produkter og serviceydelser.

Kontaktoplysninger Du kan kontakte DST Consulting på consulting@dst.dk eller tlf. 39 17 35 44, hvis du har spørgsmål eller ønsker at bestille en opgave.

DST Survey

Danmarks Statistik har mulighed for at udføre interviewundersøgelser for både private og offentlige kunder. Vi kan gennemføre landsdækkende undersøgelser med et tilfældigt udtræk af den danske befolkning og virksomheder. Vi kan også bruge vores omfattende registermateriale som grundlag for at danne en stikprøve.

Pris Afhænger af omfanget af undersøgelsen. Når beskrivelsen af undersøgelsen ligger fast fremsender vi et endeligt pristilbud. Det er i øvrigt muligt at købe sig ind med tillægsspørgsmål på den månedlige omnibusundersøgelse. Det er en billig måde at gennemføre mindre undersøgelser med høj kvalitet.

Kontaktoplysninger Ønsker du at vide mere om DST Survey på Danmarks Statistik, eller overvejer du at købe en undersøgelse, så kontakt DSTSURVEY@dst.dk

Forskningservice

Danmarks Statistik har en særlig ordning for forskere og analytikere, der ønsker at anvende Danmarks Statistiks microdata til forsknings- eller analyseprojekter. Henvendelse herom til:

Forskningsserviceenheden (FSE) på tlf. 39 17 31 30 eller 39 17 31 32 eller via www.dst.dk/forskning.

Salg af publikationer

Henvendelse Danmarks Statistiks publikationer kan hentes på www.dst.dk/publikationer.

Informationsservice og Bibliotek

Danmarks Statistiks Informationsservice og Bibliotek er offentligt tilgængeligt for besøgende efter aftale. Biblioteket er hovedfagbibliotek for beskrivende statistik og rummer landets største samling af dansk og udenlandsk statistik.

Medarbejderne hjælper gerne med at finde data fra Danmark, alverdens lande og internationale organisationer.

Henvendelse Danmarks Statistiks Informationsservice og Bibliotek.
Telefonen er åben mandag-fredag 10-13.
Besøg er kun muligt efter aftale.

Sejrøgade 11, 2100 København Ø
Tlf. 39 17 30 30
bib@dst.dk

www.dst.dk/bibliotek

OFFENTLIGE FINANSER 2021:1

Statistiske Efterretninger

ISSN, 1601-0949

www.dst.dk/efterretninger

© Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø

Signaturforklaring:

- Nul
 - 0 Mindre end 0,5 af den anvendte enhed
 - 0,0 Mindre end 0,05 af den anvendte enhed
 - Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
 - .. For usikker til at kunne angives eller diskretionshensyn
 - ... Oplysning foreligger ikke
 - * Foreløbige eller anslåede tal
 - | Vandret eller lodret streg markerer databrud i en tidsserie.
Oplysningerne fra før og efter databruddet er ikke fuldt sammenlignelige.
Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.
-